

ע"פ 1392/20 - מוחמד גאבר נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 1392/20

לפני:

כבוד הנשיאה א' חיות
כבוד השופטת י' וילנר
כבוד השופט א' שטיין

המערער:

מוחמד גאבר

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי ירושלים
מיום 09.01.2020 בת"פ 26513-03-18 שניתן על
ידי השופטת ר' פרידמן-פלדמן

תאריך הישיבה:

כ"ג בסיון התש"ף (15.06.20)

בשם המערער:

עו"ד רמיעותמאן

בשם המשיבה:

עו"ד יוסף קנפו

פסק-דין

השופט א' שטיין:

1. אדם מן היישוב, שאיננו בקי ברזי המשפט, יתקשה להאמין כי שודד שנטל את רכוש קורבנו בכוח הזרוע יכול גם שלא להישלח לכלא. מעשה שוד הוא בגדר malum in se: עבירה שחומרתה ידועה ומובנת לכל בר-דעת אשר

נענשת, בדרך כלל, בחומרה רבה גם באין נסיבות מחמירות כמשמען בסעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (ראו: ע"פ 4125/14 חרב נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (6.1.2015)).

2. עונשים חמורים כאמור הם בגדר כלל, אשר לצדו קיימים יוצאים מן הכלל (ראו והשוו: ע"פ 772/13 יחיא נ' מדינת ישראל (29.6.2014)). כדי לעמוד על טיבם של אלו, טול מקרה – כדוגמת זה שניצב לפנינו – של שודד אשר מחליט לחזור בתשובה, להשיב לקורבנו את אשר לקח ממנו ולהביע חרטה כנה והתנצלות על אשר עשה. ככלל, על שודד כזה מן הראוי להטיל מאסר מופחת לריצוי בכלא. ואולם, שיקולי שיקום העברייני, וכן הרצון לתמרץ חרטה והשבת הרכוש שנשדד יכולים, לעתים, לתמוך בהחלטת בית המשפט לפתוח בפני הנאשם את שערי הרחמים ולהשית עליו עונש מקל שאינו כולל שלילת חירות. כך יכול שיעשה עם נאשמים נטולי הרשעות קודמות שחזרו למוטב ותיקנו את אשר קלקלו.

3. נאשם שזכה לעונש מקל כאמור, חרף הרשעתו בשוד, צריך לאחוז בעונש זה בשתי ידיו ולהודות למערכת המשפט על שנתנה בו אמון ונמנעה מלשלול את חירותו. הגשת ערעור אשר מלין על כך שהעונש הקל לא היה קל מספיק אף מעלה ספק באשר להפנמת החומרה שבמעשי המערער וללקיחת האחריות על מעשיו הפליליים כחלק מתהליך השיקום.

4. הערעור שלפנינו מלין על פסק דינו של בית המשפט המחוזי ירושלים אשר ניתן ביום 9.1.2020 בגדרו של ת"פ 26513-03-18 (השופטת ר' פרידמן-פלדמן), ואשר גזר על המערער – בעקבות הרשעתו, במסגרת הסדר טיעון, בקשירתקשרלפשע, עבירה לפי סעיף 499(א) לחוק העונשין, ובשוד, עבירה לפי סעיף 402(א) בצירוף סעיף 29 לחוק – מאסר לתקופה בת תשעה חודשים אשר ירוצה בעבודות שירות, לצדו של מאסר על תנאי.

5. עונש מקל זה הושת על המערער על רקע העובדות כדלקמן:

א. במהלך חודש נובמבר 2017, המערער הכיר את אסילהודלי (להלן: אסיל) וניהל עמה יחסי קרבה וחברות. אסיל ביצעה שליחויות עבור המתלונן, תושב בביתסאחור, שעסק במכירת מוצרי חשמל בבית לחם. שליחויות אלה כללו

העברת סכומי כסף מזומן לישראל. אסילהגה להגיע לביתו של המתלונן בשעות הבוקר המוקדמות, לקבל ממנו סכום כסף של למעלה מ-100,000 ₪ ולהעבירו למפעל לבראשון לציון, אשר סיפק למתלונן את מוצרי החשמל. בעד כל שליחות כאמור, קיבלה אסילהמתלונן סכום של 400 ₪.

ב. אסיל סיפרה על כך למערער, והלה הציע לה לשדוד כסף מהמתלונן. המערער ביקש כי אסיל תודיע לומר אש על העברת הכסף המתוכננת, וזו הבטיחה לו שכך תעשה. בהמשך, ידעה אסיל את המערער (בין היתר) על העברת הכסף שתוכננה להתבצע ביום 30.1.2018. המערער גייס שותף נוסף למזימה, שתפקידו היה לבצע את השוד עצמו (להלן: השותף).

ג. ביום 30.1.2018, בסביבות השעה 6:00, הגיעה השותף לקרבת ביתו של המתלונן בביתסאחור כדי להוציא לפועל את תכנית השוד שרקמו והנאשם אסיל. המערער התמקם בקרבת הבית באותה שעה.

כחצישעה לאחר מכן, הגיעה אסיל לביתו של המתלון וקיבלה ממנו חבילה קטנה שהכילה כ-90,000 ₪. השותף האחרסברכיהמתלוןהעבירלאסילשיקיםולאכסףמזומן, ולפיכךחרלדחותאת ביצוע המזימה למועדאחר.

ד. ביום 20.2.2018 התקשרהמתלוןלאסיל, וביקש ממנה להגיע אליו למחרת, כדי להעביר באמצעותה סכום כסף לישראל. אסיל סיפרה על כך למערער והשניים החליטו להוציא את מזימתם מן הכוח אל הפועל. למחרת בבוקר, הגיעה אסיל לביתו של המתלון בביתסאחור בזמן שהמערער והשותף שהו בקרבתה מקום. בהתאם לתיאום עם אסיל והמערער, השותף ארב ליציאת המתלון מביתו ויידא שהמתלון מחזיק בידו חבילה. אז רץ השותף לעבר המתלון, ריסס גז מדמיע על פניו ודחפו בעוצמה. כתוצאה מכך, נפלה המתלון על הכביש והחבילה נשמטה מידו. השותף נטל את החבילה עם הכסף שבתוכה וברח מהמקום.

ה. המערער החליט לבסוף להחזיר למתלון את כל הכסף שנשדד, וכך עשה.

6. המערער איננו חולק על כך שזכה לעונש קל. לצד זאת, הוא דורש הקלה נוספת בעונשו בהתבססו על העיקרון של אחידות בענישה – זאת, לנוכח העובדה שאסיל, שותפתו למעשה השוד ולקשר הפלילי שקדם לו, נדונה לשישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. המערער טוען כי אסיל והוא, חד הם, ולאחר שידענו שהמדינה לא הגישה ערעור על עונשה הקל של אסיל, מן הדין להשוות את עונשו לעונשה.

7. בטענה זו אין ממש. כפי שתואר לעיל, המערער היה זה שהגה ויזם את מעשה השוד, והוא אף גייס את השותף אשר ביצע את השוד גופו תוך שימוש באליומות ובגז מדמיע. נסיבה מחמירה זו מספיקה כדי להצדיק את ההבדל שבין שני העונשים, ולדחות את הערעור.

8. ברם, מלאכתי לא תהא שלמה אם לא אוסיף ואדגיש כי לא הייתי מקל בעונשו של המערער גם באין הבחנה ברורה בינו לבין אסיל. במקרה כזה, הייתי קובע כי אסיל קיבלה הקלה בעונש שלא מגיעה לה. באין ערעור המדינה על קולת עונשה של אסיל – אם זו אכן קיבלה עונש שמקל עמה יתר על המידה – אין בידינו לתקן את המעוות, אך אין זו דרכנו להוסיף קלקול על קלקול. הקלה בעונש שניתנת ללא הצדקה לנאשם פלוני אינה מהווה סיבה למתן הקלה בעונשו של נאשם אחר, אשר ביצע את אותו מעשה עבירה. העיקרון של אחדות הענישה דורש השוואה בין עונשים ראויים, ואין לראות בו פלטפורמה להנצחת טעויות ולשכפול העיוותים (ראו ע"פ 7907/14 ואזנה נ' מדינת ישראל, פסקה 24 (22.2.2015); ע"פ 10173/16 מדינת ישראל נ' טאהא, פסקה 9 (14.2.2017)).

9. בנסיבות אלו, אינני רואה צורך לדון ולהכריע בתלונת המערער על אופן עריכתו של תסקיר שירות המבחן אשר הוגש בעניינו. התסקיר שהוגש בעניינו של המערער לבית משפט קמא בוודאי לא הזיק לו: העונש הקל שהלה קיבל מעיד על כך כמאה עדים.

10. הנני מציע אפוא לחברותי כי נדחה את הערעור.

11. בהתחשב בהשלכות של מגפת הקורונה על פרנסת המערער, הנני מציע כי נדחה את מועד התייצבותו לעבודות שירות ליום 1.8.2020. עבודות השירות תבוצענה בהתאם לחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות וההוראות אשר ניתנו בפסקה 14א לפסק הדין קמא. בכפוף לכך, פסק הדין קמא יעמוד על כנו על כל חלקיו.

ש ו פ ט

הנשיאה א' חיות:

אני מסכימה.

ה נ ש י א ה

השופטת י' וילנר:

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט א' שטיין.

ניתן היום, ב' בתמוזתש"ף (24.6.2020).

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת

ה נ ש י א ה